

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE
ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Asociația Auditorilor Energetici pentru Clădiri din România

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MEDIULUI ȘI SCHIMBĂRIILOR CLIMATICE

Empowered lives.
Resilient nations.

Raport integrat privind sursele de finantare a activitatilor ce vizeaza eficienta energetica in cladiri si saracia fata de combustibil

Decembrie 2013

Dumitra Mereuta

Continut

1	Introducere	3
2	Bune practici europene privind finantarea eficientei energetice in cladiri	5
3.	Potentiale surse de finantare a eficientei energetice in cladiri	14
4.	Abordarea finantarii eficientei energetice in gospodariile aflate in saracie fata de combustibil.....	17
4.1.	Evaluarea necesarului de fonduri pentru perioada 2014-2020	19
4.2.	Posibile programe/scheme de finantare a saraciei fata de combustibil	22
5.	Concluzii si recomandari	24

1 Introducere

Acest raport a fost realizat in cadrul proiectului „Improving Energy Efficiency Financing in Low income Households and Communities”. derulat de Programul Natiunilor Unite pentru Dezvoltare (UNDP) cu finantare de la Fondul Global pentru Mediu (GEF).

Prezentul raport integreaza rezultatele analizelor anterioare efectuate in cadrul acestui proiect cu referire la surse si instrumente inovative de finantare a masurilor de eficienta energetica in cladiri, cu integrarea cerintelor specifice pentru gospodariile si comunitatile cu venituri reduse, astfel cum este precizat in ToR pentru sectiunea „energy efficiency financing”, din cadrul proiectului UNDP-GEF.

Directiva 2010/31/UE privind performanta energetica a cladirilor (EPBD) si Directiva 2012/27/UE privind eficienta energetica (EED) sunt cele doua legi europene care stabilesc cerinte de natura tehnica si respectiv, de planificare pe termen lung privind mobilizarea investitiilor in eficienta energetica a parcului national de cladiri (publice si private, rezidentiale si comerciale) in scopul atingerii obiectivelor Strategiei Europa 2020 si implicit a pachetului energie schimbări climatice si, nu ultimul rand, in vederea atingerii obiectivelor mai largi ale „Foii de parcurs pentru trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de dioxid de carbon până în 2050” a Comisiei Europene, dar si cele ale Conventiei ONU asupra Schimbarilor Climatice sau a obiectivelor si mai largi ale asigurarii unei dezvoltari durabile, asigurand prezervarea resurselor Planetei pentru generatiile urmatoare.

Una dintre cerintele Directivei 2012/27/UE privind eficienta energetica, se refera la planificarea pe termen lung a reabilitarii termice a parcului imobiliar public si privat, rezidential si comercial.

De asemenea, directiva prevede obligativitatea includerii in programe si planuri a masurilor de eficienta energetica pentru gospodariile aflate in saracie fata de combustibil sau locuintele sociale.

Directiva ofera Statelor Membre posibilitatea alegerii optiunii de implementare a prevederilor acesteia, respectiv: schema de obligatii pentru furnizorii/distribuitorii de energie, care sa investeasca in economia de energie la consumatorii finali, masuri de politica, sau fond national de eficienta energetica, conditionat ca oricare alegere sa poata face dovada atingerii tintei nationale privind economia de energie conform angajamentului rezultat din tinta comuna UE- 27, de 20% pana in anul 2020.

Studii realizate la nivel european au aratat ca sectorul de cladiri acopera aproximativ 40% din consumul final de energie la nivel european si este responsabil pentru aproximativ 36% din emisiile de gaze cu efect de sera si reprezinta al doilea sector ca

marime in care pot fi facute economii de energie si se pot diminua emisiile de gaze cu efect de sera¹

Raportul propune alternative privind structurarea surselor si a schemelor de finantare in functie de posibile optiuni de implementare a Directivei 2012/27/UE, avand in vedere ca pana in prezent nu a fost luata o decizie in acest sens.

Recomandarile vor fi revizuite, dupa caz, in functie de comentariile si propunerile ce vor rezulta ca urmare a dezbaterilor din cadrul Grupului Inter-organizational de Lucru (GLIO) ce vor avea loc in data de 17 dec. a.c.

¹ Financial support for energy efficiency in buildings, COM(2013) 225 final

2 Bune practici europene privind finantarea eficientei energetice in cladiri

Desi imbunatatirea eficientei energetice in cladiri presupune realizarea unor investitii semnificative, Comisia Europeana subliniaza beneficiile colaterale ale actiunilor intreprinse pentru indeplinirea acestui obiectiv, printre acestea enumerandu-se: crearea de locuri de munca, diminuarea saraciei, imbunatatirea starii de sanatate si un nivel mai ridicat al securitatii energetice si al competitivitatii industriei.²

Potrivit „Foi de parcurs pentru trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de dioxid de carbon până în 2050” a Comisiei Europene, efortul financiar al UE estimat a fi necesar pentru indeplinirea obiectivelor privind eficienta energetica in urmatoarea decada se ridica la aprox 200 mld Euro; in acelasi document este mentionat si faptul ca neindeplinirea obiectivelor ar fi mult mai scumpa (pana la 78 mld Euro anual in 2020), datorita evolutiei preturilor combustibililor fosili si a cresteri gradului de dependenta fata de importuri al UE.

Pentru viitorul exercitiu financiar, 2014-2020, una dintre prioritatile Uniunii Europene este reprezentata de Obiectivul tematic 4, „Sprijinirea tranzitiei catre o economie cu emisii scazute de CO2” in toate sectoarele, in cadrul caruia eficienta energetica si investitiile in utilizarea surselor regenerabile de energie pentru infrastructura publica si cladiri rezidentiale se doresc a fi promovate.

Fata de perioada curenta, valoarea fondurilor alocate acestui domeniu se va ridica la aproximativ 17 mld Euro.³ Aceasta crestere a alocarii reprezinta o oportunitate pentru toate statele membre pentru a dezvolta noi politici si pentru a implementa noi mecanisme financiare care sa contribuie la imbunatatirea eficientei energetice si la relansarea economica, reducand, in acelasi timp, presiunea financiara asupra bugetelor nationale/locale, dar si asupra bugetelor familiale ale celor direct afectati de cresterea preturilor energiei.

Majoritatea tarilor europene opteaza pentru mecanismul aflat cel mai la indemana, subventia, prin programe finantate de la bugetul de stat combinat cu resurse primite prin Fondul European pentru Dezvoltare Regionala. Cateva exemple sunt oferite in cele ce urmeaza:

² Financial support for energy efficiency in buildings, COM(2013) 225 final

³ Cohesion Policy support for Energy Efficiency Investments, 2012, Maud SKÄRINGER European Commission Directorate-General for Regional and Urban Policy

Green Deal – Marea Britanie

Green Deal este o inițiativă a Guvernului Marii Britanii, care este proiectată pentru a sprijini proprietarii de afaceri și de cladiri rezidentiale pentru a integra tehnologii **mai ecologice** în proprietățile lor. Instalarea de noi elemente nu suportă niciun cost de investiții și este plătită prin factura la energie într-o perioadă de timp.

"Regula de aur" a Green Deal este aceea ca economiile financiare așteptate trebuie să fie cel puțin egale cu valoarea facturii de energie.

Pentru proprietarii de case, există o limită de 10,000 lire în costul total al îmbunătățirilor, care pot consta din:

- Izolarea termică a peretilor
- Izolarea tavanelor
- Instalarea de ferestre duble
- Îmbunătățirea usilor
- Instalarea unor contoare inteligente

Fiecare proprietate este inspectată de către un consultant Green Deal, pentru a evalua care dintre măsurile propuse aduc cel mai ridicat rezultat. Lucrările sunt executate cu constructori acreditați de Green Deal.

Fondul pentru protecția mediului și eficiența energetică – Croatia

Fondul a fost înființat în anul 2003 ca o instituție non-bugetară. Finanțarea este asigurată prin taxe de mediu și este alocată persoanelor fizice și juridice prin credite, subvenții, ajutoare financiare și subvenții, astfel:

- Credite - rata dobânzii zero, perioada de rambursare 7 ani (2 ani perioada de gratie, perioada de amortizare de 5 ani), până la 190.000 Euro
- Subvenții - de până la 2% din rata prevăzută și până la 108.000 Euro
- ajutor financiar - numai pentru unitățile locale și regionale cu auto-guvernare de până la 190.000 Euro
- Granturi - pentru activități educaționale, de cercetare și dezvoltare, până la 22.000 Euro

Aceste resurse sunt alocate în urma unui anunț public de depunere a cererilor de alocare. Resursele pot fi alocate atât administrațiilor publice locale și regionale cât și persoanelor fizice și juridice.

Utilizatorul sprijinului financiar al Fondului trebuie însă să investească propriile resurse financiare în proiectul propus. Fondul poate acoperi până la 40% din costurile de investiții totale.

Pentru unitatile administratiei publice situate in zone de interes special al Statului, aceasta cota poate fi de până la 80%, iar pentru zonele nedezvoltate (insule, zone montane și rurale cu un venit mediu pe cap de locuitor de mai puțin de 65% din media in Croatia) pana la 60%.

Activitatile principale acoperite de Fond sunt:

Finantarea pregatirii, dezvoltarii si implementarii unor programe, proiecte si activitati similare in domeniile:

- Protectia mediului
- Gestiunea deseurilor
- Eficienta energetica si utilizarea resurselor regenerabile

Fondul are si atributii de Agentie pentru Eficienta Energetica si functioneaza si ca organism intermediar pentru proiecte energetice finantate prin fonduri structurale.

Resursele financiare ale Fondului sunt asigurate prin:

- taxe pentru poluatori ai mediului (taxe pentru emisiile de CO₂, SO₂ si NO₂);
- taxe pentru eliberarea de deseuri in mediul inconjurator (deseuri nepericuloase si periculoase și deșeurilor industriale; categorii speciale de deșeuri: cum ar fi ambalaje, anvelope vechi, echipamente electrice și electronice, ulei, vehicule vechi, baterii, acumulatori);
- taxa de mediu speciala pentru vehiculele cu motor.

Reabilitarea termica 2013 (Thermal rehabilitation 2013) – Austria

Pentru anul 2013, Austria a mobilizat 130 mil Euro pentru granturi în domeniul reabilitarii termice a cladirilor, din care, 70 milioane de Euro vor fi acordate locuintelor private, cu autorizatii de constructie emise înainte de 1 ianuarie 1993.

Fondurile acopera:

- pana la 20% din costurile eligibile
- maxim 5000 Euro pentru reabilitarea termica si
- maxim 2000 de Euro pentru conversia sistemelor de productie a caldurii
- pentru utilizarea materialelor de izolare produse din resurse regenerabile purtand eticheta eco sau pentru ferestre cu rama din lemn se acorda un bonus de 500 Euro.

Utilizatorii tinta sunt:

- (co-)proprietarii sau administratorii caselor unifamiliale sau de doua familii,
- Proprietarii sau administratorii apartamentelor in cladirile multietajate

Fiecare solicitant va primi un singur grant si fiecare casa/apartament poate aplica o singura data.

Urmatoarele componente ale proiectului sunt eligibile pentru finantare:

- izolarea peretilor exteriori
- izolarea podelei si a acoperisului
- repararea sau inlocuirea ferestrelor si usilor exterioare
- conversia sistemelor de productie a caldurii (integrarea sistemelor solare, trecerea la echipamente care folosesc lemnul, instalarea pompelor de caldura)

Cheltuielile eligibile includ costul materialelor, instalatiilor si al studiilor si autorizatiilor necesare (inclusiv certificatul de performanta energetica)

Instrumente pentru sprijin regional (Regional support instruments) - Austria

Dezvoltarea legislatiei in domeniul eficientei energetice si al utilizarii resurselor regenerabile pentru cladiri rezidentiale se afla in responsabilitatea autoritatilor regionale. Stimulentele regionale pentru investitii in sectorul rezidential privat reprezinta atat din punct de vedere financiar cat si din punctul de vedere al eficientei, cele mai importante instrumente de sprijin din Austria.

Guvernele regionale se bazeaza pe o combinatie de scheme de subventionare (granturi, etc.) care, in unele cazuri, fac parte din pachetele pentru construirea de cladiri noi si pentru reabilitarea termica a cladirilor existente.

Guvernele regionale dispun si de subventii semnificative pentru sprijinirea constructiei de centrale de cogenerare pe biomasa utilizate pentru incalzirea centralizata (DHS).

Agentia Austriaca pentru energie, ofera o baza de date si un motor de cautare extinsa tuturor partilor interesate (autoritati locale, afaceri si persoane fizice). Cautarea poate fi rafinata pe regiune, categorie de aplicant si tip de masuri.

Instrumentul financiar impotriva schimbarilor climatice (Climate Change Financial Instrument) - Letonia

Instrumentul financiar impotriva schimbarilor climatice este un program inclus in bugetul Letoniei.

Proiectele implementate in cadrul programului includ:

- Imbunatatirea eficientei energetice in cladirile municipale (aprox **7 mil Euro**);
- Eficienta energetica in cladiri ale universitatilor (aprox **2 mil Euro**);
- Solutii pentru diminuarea emisiilor de gaze cu efect de sera in cladiri destinate educatiei vocationale (**3.5 mil Euro**);
- Solutii pentru diminuarea emisiilor de GES in cladiri industriale (**2.3 mil Euro**);
- Solutii pentru diminuarea emisiilor de GES in cladiri apartinand municipalitatilor (**5 mil Euro**);
- Case cu consum redus de energie (**2.1 mil Euro**).

- Utilizarea resurselor regenerabile in sectorul rezidential (microgenerare) (**3.3 mil Euro**)

Eco-imprumutul cu dobanda zero (0) L'éco-prêt à taux zéro (The 0% eco-interest loan)

- Franta

Facilitatea a fost infiintata in anul 2009, iar dobanda de 0% se doreste a sprijini proprietarii si detinatorii de cladiri sa finanteze masurile de renovare ale proprietatilor lor. Limita superioara a imprumutului este de 30 mii de euro si se acorda pentru maxim **10 ani**.

Eco-imprumutul este utilizat pentru a finanta masurile necesare pentru a imbunatati eficienta energetica si a reduce emisiile de gaze cu efect de sera si acopera echipamente si cheltuieli cu mana de lucru, la fel ca si managementul proiectului si cheltuielile de asigurare. Pentru a beneficia de eco-imprumut, aplicantii trebuie sa implementeze o combinatie de lucrari, incluzand implementarea a cel putin doua masuri si sa asigure realizarea unui nivel ridicat de eficienta energetica.

Lucrarile eligibile sunt:

- Izolarea acoperisului
- Izolarea peretilor
- Izolarea ferestrelor si usilor
- Inlocuirea sistemului de incalzire sau de productie a apei calde
- Instalarea unui nou sistem de incalzire care sa utilizeze resursele regenerabile

Dintre acestea, trebuie implementate cel putin doua.

Consumul de energie solicitat dupa renovare trebuie sa fie:

- **mai mic de 150 kWh/m²*an** daca a fost mai ridicat de 180 kWh/m²*an inainte de renovare,
- **mai mic de 80 kWh/m²*an** daca a fost sub 150 kWh/m²*an inainte de renovare

Imprumuturi subventionate pentru locuinte care economisesc energie (Loan subsidies for energy-saving homes) – Polonia

Programul vizeaza clienti individuali care construiesc sau achizitioneaza o locuinta (casa/apartament).

Sprijinul se acorda sub forma unei rambursari pariale a imprumutului contractat pentru construirea/achizitionarea casei. Subventia se plateste in contul clientului la finalul lucrarilor si dupa obtinerea confirmarii cu privire la standardul de consum de energie in cladiri.

Valoarea subventiei depinde de nivelul de eficienta energetica atins, calculat conform ghidurilor nationale.

Programul va contribui la:

- plata partiala a imprumutului, care acopera cea mai mare parte a investitiei si partial costurile pentru verificarea si validarea performantei energetice atinse,
- diminuarea cheltuielilor de intretinere ale locatarilor,
- cresterea valorii cladirii.

Bugetul programului este de aproximativ 75 mil de Euro, ceea ce permite finantarea a aprox 12.000 de aplicatii (casa/apartament). Implementarea programului se va face in perioada 2013 – 2018.

ARBED - Program de Investitii de Performanță Energetică Strategică – Tara Galilor

Programul vizeaza asociatiile de locatari. ARBED a fost înființat cu scopul de a coordona investitiile in eficienta energetica si in domeniul energiei regenerabile in Tara Galilor – pentru maximizarea potentialului economic al investitiilor in eficienta energetica in locuintele existente.

Obiectivele strategice ale programului sunt transversale:

- de mediu: imbunatatirea performanței energetice a locuințelor existente - in special celor mai ineficiente locuinte - si diminuarea emisiilor de gaze cu efect de sera.
- sociale: **reducerea impactului saraciei fata de combustibil in gospodarii.**
- economice: generarea de oportunitati de angajare pentru locuitorii din Tara Galilor si oportunitati economice pentru intreprinderi gaze in proiectarea, fabricarea, distributia, instalarea si intretinerea masurilor de eficienta energetica si a tehnologiilor de utilizare a energiei regenerabile.

Programul ARBED acopera masuri de imbunatatire a eficientei energetice si utilizare a energiei regenerabile **sprijinind familiile cu venituri mici, gospodariile aflate in saracie fata de combustibil din comunitatile defavorizate.**

Tipuri de organizatii eligibile:

- Grupuri de comunitati
- Asociatii de locuinte
- Autoritati locale
- ONG-uri
- Chiriasi si grupuri de rezidenti
- Persoane fizice

Cheltuieli eligibile:

Programul finanteaza numai masuri si tehnologii care au potential de generare a dezvoltarii economice in Tara Galilor. Aceste masuri si tehnologii includ:

- Izolarea peretilor
- Instalarea de echipamente fotovoltaice
- Instalarea de echipamente solare pentru producerea de caldura
- Pompe de caldura
- Schimbarea combustibililor
- Solutii specifice

Programul se afla in faza a doua de implementare inca din luna mai 2011 si dispune de un buget de aproximativ 45 mil lire sterline (din fondul european pentru dezvoltare regionala - 33 mil si din partea Guvernului Tarii Galilor - 12 mil). In faza intai, mai mult de 6000 de locuinte au fost reabilitate.

Obligatii privind economisirea energiei in Regatul Unit (Energy saving obligations in the United Kingdom)

Programul este destinat sectorului rezidential din Regatul Unit si are ca **sub-tinta grupurile prioritare** : familiile aflate in saracie fata de combustibil si proprietarii de locuinte care au varste de cel putin 70 de ani. Furnizorii de energie trebuie sa realizeze **cel putin 40% din tinta de economisire a energiei in cadrul grupurilor prioritare.**

Masurile principale sunt:

- Masuri de imbunatatire a izolatiei termice,
- Iluminat eficient,
- Incalzire eficienta (pompe de caldura),
- Echipamente eficiente,

Administratorul programului este reglementatorul pietei de energie.

Pentru perioada 2008 – 2011, se estimeaza ca valoarea investitiilor realizate ca urmare a implementarii sistemului de obligatii, se ridica la aproximativ 3.2 mld. Lire sterline.

Schema de obligatii reprezinta o sursa sigura de finantare pentru investitiile in eficienta energetica in cladiri. In toate tarile in care sunt instituite scheme de obligatii pentru furnizorii/distribuitorii de energie, cu sau fara schema de certificate albe, exista obligatii

pentru finantarea proiectelor de eficienta energetica pentru sectorul rezidential, cu tinte si pentru populatia afalata in saracie fata de combustibil.⁴

In **Belgia-Flandra**, masurile de eficienta energetica eligibile se bazeaza pe standarde stricte adresate caselor si altor tipuri de cladiri prezentate intr-un Catalog care cuprinde un nr. de 200 proiecte standardizate; masurile eligibile se prezinta sub diferite forme (audit energetic, informatii adresate grupurilor tinta, subventii pentru echipamente eficiente, sau combinatii ale acestora); economiile de energie realizate de proprietari pentru utilizarea panourilor solare, a turbinelor eoliene constituie proiecte eligibile pentru finantare).

In **Franta** exista trei categorii de masuri: masuri standardizate care conduc la valori ale economiei de energie consistente, masuri nestandardizate si **contributii la programe tinta pentru saracia fata de combustibil**, programe de informare si training. Masurile standardizate cuprind 6 categorii, in cadrul carora sunt diviziuni, pentru fiecare masura existand o foaie de prezentare care contine: descrierea, cerinte tehnice de instalare, durata de viata a economiei, valoarea economiei determinata pe trei zone climatice, prin unitati de masura specifice.

In **Italia** (unde exista schema de certificate albe), Agentia pentru Energie Electrica si Gaze publica sistematic lista actualizata a masurilor de eficienta energetica, carora le sunt asociate proceduri privind calculul economiei de energie, durata de viata a fiecarei masuri care produce economie de energie; distribuitorii de electricitate si gaz natural nu sunt restrictionati in a implementa orice alte masuri de eficienta energetica, nestandardizate; in aceasta situatie, evaluarea se face caz cu caz. Pana la sfarsitul anului 2012, **80% din certificatele albe au fost generate de masurile de eficienta energetica din sectorul renovarii cladirilor.**

Fond de Eficienta Energetica reprezinta un alt mecanism prin care se pot finanta investitiile in eficienta energetica in cladiri. Exemple de practici privind diferite fonduri de eficienta energetica⁵ se prezinta in continuare:

- Fondul European de Eficienta Energetica, infiintat de Banca Europeana de Investitii si alte banci nationale;
- Banci publice cu costuri scazute de capital (ex.din Germania, unde KfB este parte in finantarea Programului de eficienta energetica in case);

⁴ Raport preliminar de evaluare privind posibilitatile actuale de finantare a activitatilor ce vizeaza eficienta energetica si saracia fata de combustibil, realizat in cadrul proiectului UNDP-GEF " Imbuntatirea eficientei energetice in gospodariile si comunitatile cu venituri mici'

⁵ Guide for Strong implementation Energy Efficiency Directive, The Coalition for Energy Savings(pdf)

- Fonduri europene si/sau banci internationale:
 - **Estonia** a constituit un „revolving” fond (acordare de credite pe termen lung, cu dobanda scazuta care creeaza conditii pentru realimentarea fondului si implicit, posibilitatea finantarii de proiecte, in continuare). Sursele au fost asigurate prin FEDR (17 mil. Euro), fond national KredEx (49 mil Euro) si BDCE (29 mil Euro); rezultatele dupa primul an au fost: reabilitarea a 122 blocuri de locuinte cu o medie a economiilor de energie de 33%, fata de program, care prevedea 20%, economii de energie;
 - **Bulgaria** – Fond de Energie si Conservarea Energiei, cu sprijin BERD, fiind prima tara din Europa de Est in care se finanteaza proiecte de eficienta energetica in cladiri publice si private dintr-un fond privat;
 - **Slovacia** – Facilitatea de finantare a eficientei energetice si a surselor regenerabile de energie (SLOVSEFF II) care a fost lansat de BERD, in colaborare cu Ministerul Economiei si care finanteaza proiecte in sectorul rezidential si cel industrial.

3. Potentiale surse de finantare a eficientei energetice in cladiri

Mecanismele de finantare utilizate in proiectele de imbunatatire a eficientei energetice, in general, sunt multiple. Cercetari desfasurate prin programul Intelligent Energy for Europe⁶ confirma opinia generala ca proiectele de eficienta energetica au un profil economic special, intrucat recuperarea investitiei si profitul se obtin, in cele mai multe cazuri, din reducerea consumului de energie si nu printr-o majorare a veniturilor. Acesta este unul dintre motivele pentru care finantatorii privati evita finantarea activitatilor in domeniul eficientei energetice; un alt motiv ar fi durata mare pentru recuperarea investitiei.

Bugetul de Stat/local

Marele dezavantaj al acestui tip de finantare (prin subventii) este acela ca in perioade de criza/limitari bugetare, este dificil a se gasi resurse pentru finantarea eficientei energetice, prin transferarea costurilor, prin intermediul taxelor si impozitelor, asupra cetatenilor.

Alte fonduri publice

- **Venituri provenite din licitatiile privind certificatele de emisii de gaze cu efect de sera, obtinute de Romania** (si toate Statele Membre) sub prevederile schemei europene de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de sera (**EU-ETS**). In acest caz exista totusi o lipsa de predictibilitate a veniturilor posibil a fi obtinute datorita faptului ca pretul este stabilit pe piata libera (in anul cursul anului 2013, pretul a variat intre 2,65 euro, in aprilie, si 6,35 Euro, in ianuarie). Conform prevederilor OUG nr. 115/2011 banii pot fi utilizati in proiecte care reduc emisiile de gaze efect de sera, proiecte care se aproba prin HG, la propunerea ministerului care coordoneaza domeniul de activitate in care urmeaza sa se implementeze acestea, cu avizul Ministerului Mediului si Schimbarilor Climatice si al Ministerului Finantelor.
- **venituri obtinute din tranzactionarea disponibilului de cantitate atribuita (AAU) Romaniei** sub prevederile Protocolului de la Kyoto pentru perioada 2008-2012. Baza legala primara pentru o astfel de tranzactie este creata insa, deocamdata, nu mai exista cerere pe piata pentru astfel de certificate de emisii de gaze cu efect de sera. Aceasta reprezinta o sursa nesigura de fonduri. Conform OUG nr 196/2005, cu modificarile si completarile ulterioare (OG nr.

⁶ Alternative financing schemes for energy efficiency in buildings, Adrien Bullier, Project ofcer at the Intelligent Energy Europe programme European Commission, 2012

70/2013), banii putand fi utilizati doar pentru finantarea proiectelor verzi (cele care reduc emisiile de gaze cu efect de sera). Finantarea se aproba prin HG.

- **venituri din valorificarea disponibilului de certificate alocate Romaniei sub prevederile Deciziei UE nr. 409/2009 pentru sectoarele non-ETS;** regulile privind tranzactionarea unor astfel de certificate (intre Statele Membre) urmeaza a fi stabilite de catre Comisia Europeana. Aceasta reprezinta o sursa nesigura de fonduri avand in vedere scara de timp in care vor fi aprobate regulile privind astfel de tranzactii, cel mai probabil aplicabila dupa anul 2015. Ministerul Mediului si Schimbarilor Climatice, prin Administratia Fondului pentru Mediu, ar trebui sa fie institutia care sa managerieze aceste fonduri.
- **venituri obtinute din tranzactionarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de sera din rezerva Joint Implementation** neutilizata in cadrul alocarii certificatelor de emisii de gaze cu efect de sera in perioada 2008-2012; aceasta tranzactie a fost efectuata, fondurile existand la Administratia Fondului pentru Mediu, valoarea nefiind foarte mare. Acestea ar putea fi utilizate imedita, conditionat de existenta unui Program (lista de proiecte, cu documentatii tehnice aprobate).
- **venituri de la Fondul pentru Mediu** obtinute din diverse taxe de poluare si penalitati pentru nerespectarea de catre operatorii economici a regulilor de conformare sub prevederile EU-ETS si schemei de certificate verzi.

Alte fonduri, precum cele provenite din **Schema de obligatii** sub prevederile Directivei 2012/27/UE; in cazul in care se decide ca directiva sa fie implementata printr-o schema de obligatii, sub prevederile art. 7. In acest caz, o parte din contributiile partilor obligate ar putea fi directionate spre programele de imbunatatire a eficientei energetice in cladiri. Valoarea fondurilor ar fi predictibila si disponibila anual. In cazul in care se va lua decizia implementarii Directivei 2012/27/UE prin schema de obligatii, in acelasi timp se va decide si institutia care va administra schema deoarece o astfel de schema ar trebui sa utilizeze mai multe instrumente pentru imbunatatirea eficientei energetice in cladiri.

Fondurile europene - sunt disponibile pentru investitiile in eficienta energetica in cladiri, Fondul European pentru Dezvoltare Regionala (FEDR).

Capital privat:

- **credite** acordate de banci comerciale cu garantie de stat, sau cu o cota de subventionare;
- prin **contract de performanta energetica (CPE)**. Un contract de performanta energetica este un contract integrat in care o companie pentru servicii

energetice (ESCO) evalueaza si propune masuri de conservare a energiei si garanteaza economia de energie pe durata contractului. Economia de energie este utilizata pentru plata investitiei si a profitului ESCO, dupa care, de obicei, contractul se incheie. Exista doua tipuri de contracte de performanta energetica, unul in care proprietarul cladirii finanteaza investitia, iar ESCO garanteaza obtinerea economiei de energie si cel de-al doilea in care economia de energie este impartita intre ESCO si proprietarul cladirii, investitia fiind finantata de catre ESCO

Fond de Eficienta Energetica, asigura disponibilitatea surselor pentru atingerea obiectivelor de eficienta energetica si creeaza oportunitatea aducerii diverselor surse financiare intr-un singur „cos”.

Decizia privind categoriile de surse apartine statului membru:

Exemple de practici privind diferite fonduri de eficienta energetica⁷ se prezinta in continuare:

- Fondul European de Eficienta Energetica, infiintat de Banca Europeana de Investitii si alte banci nationale;
- Banci publice cu costuri scazute de capital (ex.din Germania, unde KfB este parte in finantarea Programului de eficienta energetica in case);
- Bugetele nationale (experienta din Statele Unite in baza Legii renovarii);
- Fonduri europene si/sau banci internationale:
 - Estonia a constituit un „revolving” fond (acordare de credite pe termen lung, cu dobanda scazuta care creeaza conditii pentru realimentarea fondului si implicit, posibilitatea finantarii de proiecte, in continuare). Sursele au fost asigurate prin FEDR (17 mil. Euro), fond national KredEx (49 mil Euro) si BDCE (29 mil Euro); rezultatele dupa primul an au fost: reabilitarea a 122 blocuri de locuinte cu o medie a economiilor de energie de 33%, fata de program, care prevedea 20%, economii de energie;
 - Bulgaria – Fond de Energie si Conservarea Energiei, cu sprijin BERD, fiind prima tara in care se finanteaza proiecte de eficienta energetica in cladiri publice si private dintr-un fond privat;
 - Slovacia – Facilitatea de finantare a eficientei energetice si a surselor regenerabile de energie (SLOVSEFF II) care a fost lansat de BERD, in colaborare cu Ministerul Economiei si care finanteaza proiecte in sectorul rezidential si cel industrial.

⁷ Guide for Strong implementation Energy Efficiency Directive, The Coalition for Energy Savings(pdf)

4. Abordarea finantarii eficientei energetice in gospodariile aflate in saracie fata de combustibil

Asa cum se mentioneaza in Recomandarea Consiliului din 9 iulie 2013, saracia continua sa fie o provocare majora, mai ales in cazul Romaniei, *de privatiune materiala severa* care afecteaza peste 29% din populatia tarii (in 2011), in comparatie cu media europeana de 8,1% (UE-27). **In 2011, 40,3% din populatie prezenta risc de saracie si excludere sociala, comparativ cu media europeana de 24,2%.**⁸

La inceputul lunii decembrie a.c., EUROSTAT a dat publicitatii indicatorii statistici ai anului 2012. **Numarul populatiei din Romania aflate in risc fata de saracie a crescut cu 3,1%, de la 8.630.000 la 8.907.000.**

Luand in considerare faptul ca un numar de 8.907.000 de cetateni sunt in situatie de risc fata de saracie si in ipoteza unei familii formate din 2,45 persoane, la o prima evaluare se poate afirma ca un numar de cca. **3.636.510 de gospodarii se afla in saracie fata de combustibil.**

Imbunatatirea eficientei energetice in cladiri si combaterea saraciei si excluziunii sociale sunt doua dintre prioritatile angajate prin Strategia europeana pentru crestere economica inteligenta si favorabila incluziunii.

Desi imbunatatirea eficientei energetice in cladiri presupune realizarea unor investitii semnificative, Comisia Europeana subliniaza beneficiile colaterale ale actiunilor intreprinse pentru indeplinirea acestui obiectiv, printre acestea enumerandu-se: crearea de locuri de munca, diminuarea saraciei, imbunatatirea starii de sanatate, si un nivel mai ridicat al securitatii energetice si al competitivitatii industriei.⁹

Pentru exercitiul bugetar 2014-2020, una dintre prioritatile Uniunii Europene este reprezentata de obiectivul tematic 4, „Sprijinirea tranzitiei catre o economie cu emisii scazute de CO2 in toate sectoarele”, in cadrul caruia eficienta energetica si investitiile in energie regenerabila pentru infrastructura publica si cladiri rezidentiale se doresc a fi promovate. Fata de perioada care se incheie, valoarea fondurilor alocate acestui domeniu se va ridica la aproximativ 17 mld Euro.¹⁰ Aceasta crestere a alocarii reprezinta

⁸ Acord de Parteneriat propus de Romania pentru perioada de programare 2014-2020 (primul proiect, oct.2013)

⁹ Financial support for energy efficiency in buildings, COM(2013) 225 final

¹⁰ Cohesion Policy support for Energy Efficiency Investments, 2012, Maud SKÄRINGER European Commission Directorate-General for Regional and Urban Policy

o oportunitate pentru toate statele membre pentru a dezvolta noi politici si pentru a implementa noi mecanisme financiare care sa contribuie la imbunatatirea eficientei energetice si la relansarea economica, reducand, in acelasi timp, presiunea financiara asupra bugetelor nationale/locale, dar si asupra bugetelor familiale ale celor direct afectati de cresterea preturilor energiei.

In Acordul de Parteneriat propus de Romania pentru perioada de programare 2014-2020, in cadrul obiectivului 4 „Sprijinirea tranzitiei catre o economie cu emisii scazute de carbon in toate sectoarele”, printre prioritatile de finantare sunt propuse si „*actiuni de imbunatatire a termoizolatiei fondului de cladiri rezidentiale si a cladirilor publice, prioritizate pe baza unei evaluari sistematice care sa ia in considerare eficienta costurilor ca urmare a reducerii emisiilor de gaze cu efect de sera si beneficiile societatii, printre care combaterea saraciei energetice si crearea de locuri de munca”.*

4.1. Evaluarea necesarului de fonduri pentru perioada 2014-2020

In Romania, in anul 2008, se estimeaza ca valoarea totala a suprafetei cladirilor era de aproximativ 516 mil mp din care 455,78 mil mp (88,5 %) in cladiri rezidentiale locuite permanent. In ceea ce priveste repartitia intre mediile urban/rural, cea mai mare parte a suprafetei de locuit este situata in mediul urban, asa cum se prezinta si in tabelul urmator:

Locuințe si forme de proprietate (mii m ² arie utilă)	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Urban	54,5%	54,5%	54,4%	54,3%	54,2%	54,1%
Rural	45,5%	45,5%	45,6%	45,7%	45,8%	45,9%
Privat	98,1%	98,1%	98,1%	98,0%	97,9%	97,8%

Referitor la consumul teoretic de energie finala al fondului de cladiri existent, acesta se situeaza intre 150 si 400 kWh/(mp*an), pentru locuintele construite inainte de 1989 si intre 120 si 230 kWh/(mp*an), pentru cladirile construite dupa anul 2000.

Pondere cea mai mare in consumul de energie o detine incalzirea (cu aproape 58% din total), in timp ce prepararea apei calde contribuie cu numai aproximativ 13%.

Pentru a avea o orientare asupra dimensiunilor pietei serviciilor de imbunatatire a eficientei energetice a cladirilor rezidentiale, dar si o perspectiva asupra programarii efortului necesar a fi intreprins pentru indeplinirea obiectivelor strategice asumate de UE si de Romania, in cadrul Programului Intelligent Energy for Europe, prin proiectul

Built up Skills ¹¹ s-a realizat o analiza menita a veni in sprijinul autoritatilor nationale. Cercetarea propune doua scenarii referitoare la implementarea masurilor de imbunatatire a eficientei energetice in cladiri, avand drept tinta, indeplinirea obiectivelor asumate prin „Strategia Europa 2020”; unul pesimist si altul optimist sustinand ca este necesara imbunatatirea eficientei energetice atat, in cazul apartamentelor din blocurile de locuit, cat si in cazul locuintelor unifamiliale.

¹¹ BUILD UP Skills – România, Raport de analiza a starii actuale, 2012, Intelligent Energy Europe

In cadrul Raportului¹² a fost prezentata detalierea ipotezelor de lucru cu date tehnice privind lucrarile de reabilitare termica care au fost luate in considerare pentru evaluarea necesitatilor de finantare.

Pe langa datele tehnice cu privire la lucrari, precizate in Raportul mentionat, au mai fost luate in considerare o serie de ipoteze de lucru, respectiv:

- 1) categoria de locuinta, apartament la bloc de 60 mp suprafata utila, casa unifamiliala de 70 mp suprafata utila;
- 2) preturile materialelor se mentin la nivelul celor actuale;
- 3) contributia de la bugetul de stat (50% din valoarea lucrarilor) ramane tot 1500 Euro/apartament (valoare estimata pe baza informatiilor disponibile cu privire la lucrarile de reabilitare termica realizate in cadrul Programului national, in perioada 2009-2011);
- 4) estimarea potrivit careia, valoarea lucrarilor pentru locuintele individuale este cu 30% mai mare.

S-a realizat o evaluare de nevoi de finantare, doar pentru lucrarile efective de investitie, in doua scenarii: pesimist si optimist, rezultand, potrivit tabelului de mai jos un necesar financiar pentru perioada 2014-2020 situat intre 1,68 mld Euro si 2,70 mld Euro doar reabilitarea termica a parcului imobiliar, neluand in considerare cheltuielile de consultanta, inspectie, audit energetic, proiectare.

Categ.locuinte	Scenariu pesimist		Scenariu optimist	
	Nr.locuinte/an	Valoare (mil. Euro)	Nr. locuinte/an	Valoare (mil. Euro)
Apart. bloc	40.000	120,0	60.000	180,0
Case individuale	25.000	97,0	40.000	156,50
Total	65.000	210,0	100.000	336,5
Total 2014-2020	520.000	1.680	800.000	2.692

¹² Raport preliminar de evaluare privind posibilitatile actuale de finantare a activitatilor ce vizeaza eficienta energetica si saracia fata de combustibil, realizat in cadrul proiectului “

La nivel national, este necesara o evaluare si o planificare riguroasa atat a volumului de lucrari, cat si a resurselor financiare necesare pentru imbunatatirea eficientei energetice in sectorul rezidential. Pentru atingerea obiectivelor ample ale „Foi de parcurs pentru trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de dioxid de carbon până în 2050”, au fost realizate studii, inclusiv pentru Romania¹³. Pentru atingerea obiectivelor la nivel de UE (respectiv o decarbonizare 80 % – 90 % in sectorul cladirilor pana in anul 2050), este necesara o diminuare a emisiilor de CO2 de aproximativ 3 kgCO2/(mp*an).

¹³ Implementing nearly Zero-energy Buildings (nZEB) In romanla –towards a definition and roadmap, 2012, Bogdan Atanasiu, BPIE

4.2. Posibile programe/scheme de finantare a saraciei fata de combustibil

In cap. 3 au fost descrise potentialele surse de finantare a eficientei energetice in cladiri, in general, fiecare avand un grad mai mic, sau mai mare de predictibilitate la scara de timp supusa analizei, perioada 2014-2020.

In cap. 4.1 s-a incercat o evaluare a necesarului de surse pentru finantarea eficientei energetice in cladiri, luand in considerare o serie de ipoteze, pe baza informatiilor disponibile; trebuie amintit faptul ca nu au fost luate in calcul cheltuielile cu pregatirea proiectelor propriu-zise (inspectia tehnica, auditul energetic, proiectarea).

Se constata ca intr-un scenariu optimist, s-ar reabilita termic cca. 800.000 locuinte, intr-o perioada de opt ani, iar gospodariile afectate de saracie sunt evaluate la cca. 3.600.000.

Din exemplele de bune practici prezentate se constata ca masurile de eficienta energetica pentru gospodariile aflate in saracie fata de combustibil sunt subventionate integral cu fonduri asigurate:

- de la bugetul regional (Austria, UK-Tara Galilor);
- din schema de obligatii impusa furnizorilor/distribuitorilor de energie:
 - UK – 40% din tinta trebuie obtinuta din masuri realizate pentru grupurile prioritare (aflate in saracie fata de combustibil, persoane cu varsta peste 70 de ani);
 - Franta impune partilor obligate contributii la finantarea programelor tinta pentru saracia fata de combustibil;
 - Italia, care are implementata schema de obligatii cu certificate albe, lasa libertate acestora in privinta domeniilor in care investesc in eficienta energetica la consumatorii finali, astfel incat sa-si atinga tintele; in anul 2012, 80% din certificatele albe au fost generate de investitiile in eficienta energetica in cladiri.

In proiectul Acordului de Parteneriat pentru programarea financiara 2014-2020, Autoritatea de management pentru FEDR apartine MDRAP, institutia responsabila pentru dezvoltarea programelor de eficienta energetica in cladiri.

In Romania exista experienta Programului National de reabilitare termica pentru blocurile de locuinte in cadrul caruia proprietarii trebuie sa asigure un procent de 20% din cheltuielile de investitii. Acelasi procent de cofinantare din partea proprietarilor este prevazut si in Programul de reabilitare termica cu fonduri europene demarat in anul 2012; in cazul acestui program exista o modulare a contributiei proprietarilor in functie

de media veniturilor din blocul de locuinte, astfel incat autoritatea publica locala poate acoperi o parte din contributia datorata de asociatia de proprietari.

Ar trebui ca, anual, **Programul de reabilitare sa prevada ca cel putin 40% din fonduri sa fie directionate spre finantarea saraciei fata de combustibil.**

Pentru locuintele unifamiliale s-ar putea proiecta un program separat avand in vedere ca s-ar elimina dificultatile legate de timp pentru obtinerea acordului tuturor locatarilor pentru lucrarile de reabilitare, iar in cadrul acestuia un sub-program dedicat gospodariilor aflate in saracie fata de combustibil.

Administratia Fondului pentru Mediu ar putea dezvoltata un **Program de reducere a emisiilor de gaze cu efect de sera in locuinte** prin care sa se finanteze lucrari de reabilitare termica in gospodariile sarace fata de combustibil.

Sursele ar fi asigurate din veniturile fondului provenite din: taxele de mediu, licitatiile sub prevederile EU-ETS si veniturile ce vor putea fi obtinute sub prevederile Deciziei 406/2009. In acest caz trebuie subliniata necesitatea/obligativitatea un Ghid privind monitorizarea rezultatelor (reduceri de emisii de CO2 si a economiilor de energie, astfel incat sa se evite dubla contabilizare.

In cazul in care se decide ca implementarea Directivei 2012/27/UE sa se realizeze printr-o schema de obligatii, o parte din fonduri ar trebui directionate spre completarea surselor de finantare a lucrarilor de reabilitare termica a cladirilor, sub-program saracie fata de combustibil.

5. Concluzii si recomandari

Din cele prezentate se constata ca exista modele de bune practici privind finantarea eficientei energetice in cladiri si exista programe/tinte pentru finantarea gospodariilor sarace fata de combustibil. Trebuie subliniat insa, faptul ca s-au dezvoltat in timp, utilizand date si informatii care decocamdata, in Romania nu sunt structurate si sistematizate in baze de date.

Pentru a determina necesarul de resurse financiare ar trebui sa existe:

- Inventarul cladirilor: locuinte la bloc si unifamiliale, situate in mediul urban si in mediul rural; inventarul este solicitat prin legislatia existenta dar, nu este finalizat inca; primariile care au semnat „Conventia primarilor” ar trebui sa aiba astfel de inventare deoarece au estimat emisiile provenite din sectorul rezidential.
- Inventarul cladirilor ocupate de administratia publica (birouri) inclusiv, cladirile ce depind de administratia publica (unitati scolare, unitati sanitare, s.a.) este in curs de elaboarare.
- Gospodariile aflate in saracie fata de combustibil, intr-o prima etapa gospodariile care primesc ajutoare de incalzire (cladirile in care locuiesc: in blocul A locuiesc X familii care primesc ajutor pentru incalzire, iar in locuinte unifamiliale exsita Y gospodarii care primesc ajutoare pentru incalzire).
- Informatii cu privire la costurile unitare de reabilitare in cazul programelor realizate pana in prezent; s-ar putea efectua analize cu privire la eficienta si economicitatea fondurilor cheltuite.
- Informatii cu privire la rezultatele reabilitarilor efectuate in termeni de: economie anuala de energie, reduceri anuale de emisii de gaze cu efect de sera; trebuie subliniat faptul ca astfel de indicatori sunt solicitati in regulamentele fondurilor structurale pentru perioada de programare 2014-2020.

Legislatia privind cresterea performantei energetice a blocurilor de locuinte, icepnad cu anul 2009, prin OUG nr. 18/2009 a suportat o serie de modificari si completari; aceasta ordonanta prevedea obligativitatea autoritatii locale (primarului, in calitate de coordonator) obligativitatea ca in termen de 60 de zile sa intocmeasca inventarul cladirilor.

Legea nr. 158/2011 introduce ca element semnificativ, posibilitatea scutirii de impozit pe locuinta, pentru cel putin 7 ani pentru acei proprietari care si-au finantat singuri lucrarile de reabilitare termica, dovedite prin certificatul de performanta energetica la finalizarea acestora.

OUG 63/2012 introduce schema de finantare prin fonduri europene, cu o structura de finantare imbunatatita (modularea contributiei proprietarilor in functie de nivelul veniturilor), iar ca lucrari eligibile la finantare, pe langa reabilitarea termica a cladirii se numara si: reabilitarea sistemului de incalzire si utilizarea surselor regenerabile de energie, ca sursa de alimentare, daca este cazul. Sunt prevazute sanctiuni pentru coordonatorii locali, pentru nerealizarea Inventarului cladirilor.

De asemenea, programele locale se dezvolta, in limita fondurilor alocate cu aceasta destinatie in bugetele locale, cu prioritate pentru locuintele sociale aflate in proprietatea/administrarea consiliului local, indiferent daca sunt amplasate in blocuri de locuinte sau sunt locuinte unifamiliale.

In aceasta situatie, o parte dintre gospodariile aflate in saracie fata de combustibil vor face obiectul investitiilor de imbunatatire a performantei energetice.

O alta completare a legii o constituie introducerea *taxei de reabilitare termica*; in cazul in care nu poate fi asigurata total/partial contributia proprietarilor, APL poate acoperi procentul in cauza si recuperarea sumei printr-o taxa de reabilitare termica, aprobata de Consiliul local , in care da posibilitatea autoritatilor locale sa recupereze de la proprietari/asociatii de proprietari contributia suplimentara asigurata de APL (in cel mult 10 ani de la realizarea lucrarilor, conf Legii nr. 238/2013). De la plata taxei sunt precizate categoriile de persoane care sunt scutite (persoane cu handicap, pensionari singuri cu pensii s.a.)

In sfarsit, Legea nr. 238/2013 care aproba OUG nr 63/2012 introduce urmatoarele precizari: programele locale se dezvolta, in limita fondurilor alocate cu aceasta destinatie in bugetele locale, cu prioritate pentru locuintele sociale aflate in proprietatea/administrarea consiliului local, indiferent daca sunt amplasate in blocuri de locuinte sau sunt locuinte unifamiliale.

In aceasta situatie, o parte dintre gospodariile aflate in saracie fata de combustibil vor face obiectul investitiilor de imbunatatire a performantei energetice.

O noutate o reprezinta extinderea definitiei locuintei unifamiliale: *se asimileaza locuintei unifamiliale cladirea cu destinatie de locuinta, cu cel mult doua nivele supraterane si doua unitati locative, detinute in proprietate de persoane fizice distincte. Neconstituite in conditiile legii in asociatie de proprietari”.*

Aceasta revedere a legii a avut rolul de a scoate in evidenta necesitatea republicarii legii, dandu-se textelor o noua numerotare pentru claritate si evitarea potentialelor erori de interpretare din partea autoritatilor locale si, nu in ultimul rand pentru proiectarea unei scheme de finantare la nivelul autoritatilor locale.

O astfel de schema ar putea fi dezvoltată treptat până la adoptarea în legislație a definiției „saraciei față de combustibil” și a Metodologiei de calcul aferente.

La acest moment, pe baza legislației existente, se propune (denumirea programelor urmând a fi stabilite ulterior):

- **„Eficiența energetică pentru gospodăriile aflate în saracie față de combustibil”,** o schema de finanțare construită la nivelul autorității publice locale (APL) cu următoarea structură de finanțare: 50% fonduri ale APL și 50% fonduri obținute din licitațiile sub prevederile EU-ETS; costurile cu pregătirea proiectelor din cadrul unui astfel de program (expertiza tehnică, audit energetic, proiect tehnic, detalii de execuție) urmând a fi asigurate din bugetul APL;

Programul întocmit de APL, după ce este validat de MDRAP, va fi supus aprobării prin HG, conform OUG 115/2011 (fondurile există la Ministerul Finanțelor Publice)..

- **„Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în gospodăriile aflate în saracie față de combustibil”,** o schema ce ar urma să fie dezvoltată la AFM, având aceeași structură de finanțare a proiectelor (50% APL, 50% AFM), fondurile AFM urmând a fi asigurate din taxele de mediu și din veniturile obținute din tranzacționarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră din rezerva de Joint Implementation, neutilizată în perioada 2008-2012

Ce trebuie subliniat este faptul că pe lângă informațiile precizate la începutul acestui capitol (inventare clădiri, baze de date cu privire la persoanele cu venituri reduse care, primesc ajutoare pentru încălzire) necesare construirii unor programe de finanțare coerente și consistente, la proiectarea programelor trebuie asociate Ghiduri pentru monitorizarea rezultatelor (economia de energie, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră).

Investițiile în eficiența energetică în gospodăriile sarace față de combustibil, pe lângă starea de confort a cetățeanului, vor conduce la diminuarea facturii pentru încălzire și, pe parcurs, la diminuarea efortului bugetar, prin eliminarea ajutoarelor pentru încălzire.

Pentru ca acest obiectiv să poată fi atins, cel mai potrivit ar fi să se dezvolte un Program dedicat strict acestui obiectiv **„ Îmbunătățirea eficienței energetice în gospodăriile aflate în saracie față de combustibil”** (a se vedea experiența din Țara Galilor, care are programul țintit către astfel de cetățeni și cea din UK care, prin Schema de obligații are o cerință expresă pentru finanțarea eficienței energetice adresate grupurilor vulnerabile).

Un astfel de program ar trebui să poată accesa și alte surse financiare, altele decât cele prezentate mai sus..

Un astfel de program ar putea fi construit pentru perioada 2014/2015-2020 si la o prima evaluare, luand in considerare ipotezele prezentate in cap. 4.2, ar rezulta: intr-un scenariu pesimist (50.000 locuinte reabilite anual) un necesar financiar de cca 1,2 mild Euro, pana in 2020, iar intr-un scenariu optimist (75.000 locuinte reabilite anual), un necesar de fonduri de cca 1,7 mild Euro, pana in 2020.

Din totalul evaluat al gospodariilor aflate in saracie fata de combustibil de 3.636.510, cu un efort de 1,7 mild Euro, pana in 2020, s-ar imbunatati situatia doar pentru cca.15% din gospodariile aflate in saracie fata de combustibil, intr-un scenariu relativ optimist.

Concluzia evidenta, finantarea eficientei energetice, in general, si cea adresata gospodariilor aflate in saracie fata de combustibil, in special, este una extrem de serioasa si ar trebui mobilizate toate resursele, atat tehnico-profesionale, financiare si decizionale pentru solutionare.

Resurse ar putea fi asigurate din FEDR si din Schema de obligatii sub prevederile art 7 din Directiva 2012/27/UE, surse cu un grad de predictibilitate bine definit.

O decizie privind implementarea Directivei 2012/27/UE printr-o schema de obligatii este importanta si urgenta, in acelasi timp. Pana in prezent, in toate tarile in care este implementata schema de obligatii, se dezvoltă programe/subprograme si se monitorizeaza rezultatele cu privire la finantarea eficientei energetice in gospodariile aflate in saracie fata de combustibil.

Pentru a putea proiecta scheme de finantare viabile este necesara planificare multianuala, iar pentru aceasta este necesara cunoasterea situatiei concrete, la nivel de APL, regiune si implicit national; inventarele de locuinte sunt in curs de finalizare dar, ar trebui sa le fie asociate si informatii cu privire la numarul de persoane aflate in saracie fata de combustibil (cele care primesc ajutor pentru incalzire) si nu in ultimul rand informatii privind media costurilor unitare de reabilitare, pe categorii de locuinte.

Pentru oricare dintre formulele de construire a unor scheme de finantare, un aspect extrem de important il reprezinta monitorizarea rezultatelor (in termeni de economie de energie si de reducere a emisiilor de gaze cu efect de sera), astfel incat sa se evite dubla contabilizare. Astfel de cerinte apar pentru fiecare dintre sursele propuse (EU-ETS, FEDR, Schema de obligatii, fondurile de la AFM).

